

11sinif 24-soz-p13-yirmidorduncu-soz-ikinci-dal-zuhremisalin-kemal-yolu-ve-nefs-engeli - Set 1

1-) Bu parçada insanın, kendisine iyilikte bulunana karşı ilk yönelişi nasıl açıklanıyor? (14 kelime)
İnsan, kendisine ihsan

2-) Parçaya göre sevgi insanı yalnız duygusal bir hâle mi götürür, yoksa başka bir arayış da doğurur mu? (11 kelime)
Sadece duyguda

3-) “İstidada göre sülûk” ifadesi, manevî eğitim açısından hangi gerçeği öğretir? (15 kelime)
Her insanın aynı

4-) Parçada “ayrılık” duygusunun sebebi olarak ne gösteriliyor? (13 kelime)
Suretlerin ve aradaki

5-) “Kayıtlı olan renkler” sözü, insanın hangi yönleri için düşünülebilir? (12 kelime)
Kişisel özellikler, nefsi

6-) Metinde nefsin güzellikleriyle övünmek neden eleştiriliyor? (11 kelime)
Çünkü bu

7-) Büyük güneş ile ezeli nur arasındaki ilişki örneği neden veriliyor? (21 kelime)
Maddî güneşin bile daha yüce

8-) Rızkın geleceğinin söylenmesi, kulda hangi dengeyi kurmayı amaçlar? (13 kelime)
Çalışmayı bırakmadan, sonucu

9-) Kalbin bu örnekten bir şey öğrenmesi isteniyor. Bu öğrenmenin özü nedir? (8 kelime)
Kendi kıymetini

11sinif 24-soz-p13-yirmidorduncu-soz-ikinci-dal-zuhremisalin-kemal-yolu-ve-nefs-engeli - Set 2

1-) Parçanın başında insana eğitim, ss ve aydınlık veren bir varlıktan söz edilmesi hangi temel düşünceyi kuruyor? (16 kelime)

İnsan hayatının başıboş olmadığını,

2-) İbadete yönelişin sadece emirle değil, ihsanı fark etmekle ilişkilendirilmesi neyi gösterir? (12 kelime)

Gerçek kulluğun kuru

3-) Zühre'nin yükselip geniş bir mertebeye varması, onun hangi yönünü geliştiriyor; hangi eksikliğini gidermiyor? (9 kelime)

Derecesini ve

4-) Renklerin ve özelliklerin engel sayılması nasıl anlaşılmalıdır? (16 kelime)

Kişinin kendi özellikleri ve

5-) Renklerin güneşin aksini gizlemesi, düşünce ve duygu hayatımıza nasıl uygulanabilir? (14 kelime)

Kendi arzularımız, alışkanlıklarımız

6-) Yeryüzüne dönük yüz ile göğe dönük yüz arasında kurulan karşıtlık, insanın hangi iki meşguliyetini anlatır? (11 kelime)

Biri sadece

7-) Çiçek ile insan kalbi arasında hangi benzerlik kuruluyor? (13 kelime)

İkisi de kendilerinden

8-) İnsanın aynalığı bilinçli olsun olmasın sürer denilebilir mi? Metne göre açıklayınız. (19 kelime)

Evet; kişi fark etse

9-) Şartlar yerine getirilince bulunan "kemal", mutlak bilgi anlamına mı gelir? (17 kelime)

Hayır; daha doğru bir

11sinif 24-soz-p13-yirmidorduncu-soz-ikinci-dal-zuhremisalin-kemal-yolu-ve-nefs-engeli - Set 3

1-) Bu pasajda insanın Allah’a yönelişinin çıkış noktası olarak hangi durum gösteriliyor? (10 kelime)
İnsanın nimet,

2-) İnsanın bu iyilikler karşısında gösterdiği tabîî tepki hangi iki basamakta anlatılıyor? (12 kelime)
Önce sevgi ve

3-) Buna rağmen neden sevdiği “Güneş”i açıkça göremediği belirtiliyor? (13 kelime)
Çünkü kendi yapısındaki

4-) Güneşin yüzünü görememek burada hangi bilgi türündeki sınırlılığa işaret eder? (8 kelime)
Hakikati doğrudan

5-) Berzahların ortaya girmesi hangi sonucu doğuruyor? (8 kelime)
Doğrudan görüşü

6-) İnsanın “ayna” olarak nitelenmesi neyi anlatır? (14 kelime)
İnsanın görevi, ilahî

7-) Vazifenin “aynadarlık” olarak bildirilmesi, insana hangi ahlâkî dersi verir? (12 kelime)
Güzellik ve nimetleri

8-) Çiçeğin güneşe, güneşin de daha üstün bir nura ayna olması nasıl bir hiyerarşi kuruyor? (18 kelime)
Varlıkların kendi başına bağımsız

9-) Buna rağmen hakikati tam ve çıplak şekilde görememesinin sebebi nedir? (19 kelime)
Kendi sıfatları, sınırlı kabiliyeti

11sinif 24-soz-p13-yirmidorduncu-soz-ikinci-dal-zuhremisalin-kemal-yolu-ve-nefs-engeli - Set 4

1-) Parçada insanın süslenmesi, aydınlatılması ve yetiştirilmesi birlikte anılınca nasıl bir insan tasavvuru ortaya çıkıyor? (15 kelime)

Hem maddî hem

2-) Sevginin “cazibe” olarak anlatılması, manevî yolculuk hakkında ne söyler? (12 kelime)
Gerçek ilerleyişin sadece

3-) Zühre benzetmesinde yükseliş olmasına rağmen eksikliğin sürmesi neyi gösterir? (11 kelime)
Sadece derece

4-) Zühre’nin “kesif ayna” olması neyi sembolize eder? (13 kelime)
Hakikati ışığını azaltarak,

5-) Ayrılık hissinden kurtulmak için ilk adım neden nefsi sevgiden uzaklaşmak olarak veriliyor? (13 kelime)
Çünkü insanın asıl

6-) Topraktan gelen rızık vurgusu, kulun hangi yanlışını düzeltmeye yöneliktir? (13 kelime)
Geçimi yalnız kendi

7-) Toprağa dönük yüz ile göğe dönük yüz karşılaştırması hangi iki hayat anlayışını temsil eder? (16 kelime)
Biri yalnız geçim ve

8-) Maddî güneşin daha üstün bir nurun küçük bir yansıması kabul edilince, insan kalbi için hangi sonuç çıkarılıyor? (17 kelime)
İnsan kalbinin de sanıldığından

9-) Son cümledeki “renk verme”, “suret takma” ve “kayıt altına alma” ifadeleri ortak olarak ne anlatıyor? (12 kelime)
İnsanın algısının mutlak

11sinif 24-soz-p13-yirmidorduncu-soz-ikinci-dal-zuhremisalin-kemal-yolu-ve-nefs-engeli - Set 5

1-) Parçanın girişinde sözü edilen “Zât-ı Kerim”in insana yaptığı üç temel fiil nelerdir? (5 kelime)
İnsanı

2-) “Zühre” benzetmesindeki kişiye nasıl bir ilerleyiş tasvir ediliyor? (22 kelime)
Başta tek bir çiçek gibi

3-) Çiçeğin daha kapsamlı bir dereceye yükselmesi, onun eksikliğini tamamen gideriyor mu?
Neden? (13 kelime)
Gidermiyor; çünkü yapısındaki

4-) Çiçeğin küllî bir dereceye yükselmesi ile güneşi görememesi arasındaki zıtlık ne anlatır? (10 kelime)
Dıştan ilerleme

5-) Rızık konusunda verilmek istenen güven duygusu nedir? (12 kelime)
İnsan, geçimini yalnız

6-) Yüzünü göğe çevirmekle anlatılan şey fizikî bir hareketten çok neyi ifade eder? (10 kelime)
Kalbin ve

7-) Toprağın “rahmet hazinesinin kapısı” olarak anılması neyi düşündürür? (13 kelime)
Görünürde sıradan sebepler

8-) Kişi bu şartları yerine getirirse hangi sonuca ulaşır? (10 kelime)
Manevî olgunluğunu

9-) Metnin sonunda insanın hakikati olduğu gibi göremeyeceğinin belirtilmesi, önceki teşvikleri boşa mı çıkarır? (14 kelime)
Hayır; çünkü amaç

11sinif 24-soz-p13-yirmidorduncu-soz-ikinci-dal-zuhremisalin-kemal-yolu-ve-nefs-engeli - Set 6

1-) Bu pasajda insanın Allah'a yönelişi korkudan çok hangi temele dayandırılıyor? (9 kelime)
İhsanı fark

2-) "Muhabbet cazibesiyle sülûk etmek" ifadesi ne anlama gelir? (10 kelime)
Kişinin zorlamayla

3-) Zühre örneğinde küllî bir mertebeye çıkmak neden yine de yeterli sayılmıyor? (12 kelime)
Çünkü nicelikçe büyümek

4-) "Hususiyyetler perde çekiyor" düşüncesi, bireyselliğe nasıl dengeli bir bakış sunar? (13 kelime)
Kişiyi özgü özelliklerin

5-) Başını kaldırmak ve yüzünü yukarı çevirmek mecazları hangi manevî değişimi anlatır? (12 kelime)
Dünya ve nefis

6-) Bu sorunun çözümü neden önce insanın kendi içine dönük yanlış tavrını düzeltmesine bağlıyor? (15 kelime)
Çünkü dıştaki perdelerden

7-) Rızkın geleceğine dair ifade, tevekkül ile çalışmayı nasıl bağdaştırır? (14 kelime)
İnsan sebeplere başvurur

8-) Kemale ermek ile hakikati tam görememek aynı anda nasıl mümkün oluyor? (16 kelime)
Kişi kendi seviyesinde olgunlaşabilir;

9-) Son bölümde insanın algı araçlarının sınırlılığı neden özellikle vurgulanıyor? (12 kelime)
Kişi olgunlaşsa bile

CEVAP ANAHTARI

11sinif 24-soz-p13-yirmidorduncu-soz-ikinci-dal-zuhremisalin-kemal-yolu-ve-nefs-engeli - Set 1 - CEVAPLAR

1-) Bu parçada insanın, kendisine iyilikte bulunana karşı ilk yönelişi nasıl açıklanıyor?

İnsan, kendisine ihsan edeni sever; ona yakın olmayı ve mümkünse onu tanımayı, görmeyi ister.

2-) Parçaya göre sevgi insanı yalnız duygusal bir hâle mi götürür, yoksa başka bir arayış da doğurur mu?

Sadece duyguda bırakmaz; yakınlık kurma ve hakikati tanıma arayışını da doğurur.

3-) “İstidada göre sülûk” ifadesi, manevî eğitim açısından hangi gerçeği öğretir?

Her insanın aynı yöntemle değil, kendi kabiliyetine uygun bir terbiye ve ilerleyişle yol alacağını öğretir.

4-) Parçada “ayrılık” duygusunun sebebi olarak ne gösteriliyor?

Suretlerin ve aradaki vasıtaların devreye girmesi, doğrudan görüşü engellediği için ayrılık meydana geliyor.

5-) “Kayıtlı olan renkler” sözü, insanın hangi yönleri için düşünülebilir?

Kişisel özellikler, nefis eğilimler, dar bakış açıları ve sınırlı kabiliyetler için düşünülebilir.

6-) Metinde nefsin güzellikleriyle övünmek neden eleştiriliyor?

Çünkü bu tavır insanı verene değil, verilene bağlar; aynalık görevini gölgeler.

7-) Büyük güneş ile ezeli nur arasındaki ilişki örneği neden veriliyor?

Maddi güneşin bile daha yüce bir nurun küçük bir yansıması olduğunu anlatarak insan kalbine kendi değerini ve görevini düşündürmek için veriliyor.

8-) Rızkın geleceğinin söylenmesi, kulda hangi dengeyi kurmayı amaçlar?

Çalışmayı bırakmadan, sonucu yalnız kendinden bilmeyen bir teslimiyet ve güven duygusu kurmayı amaçlar.

9-) Kalbin bu örnekten bir şey öğrenmesi isteniyor. Bu öğrenmenin özü nedir?

Kendi kıymetini ve yönelmesi gereken asıl kaynağı tanımasıdır.

11sinif 24-soz-p13-yirmidorduncu-soz-ikinci-dal-zuhremisalin-kemal-yolu-ve-nefs-engeli - Set 2 - CEVAPLAR

1-) Parçanın başında insana eğitim, sūs ve aydınlık veren bir varlıktan söz edilmesi hangi temel düşünceyi kuruyor?

İnsan hayatının başıboş olmadığını, ikram ve terbiye altında bulunduğunu, bunun da insanı o kaynağa yönelttiğini gösteriyor.

2-) İbadete yönelişin sadece emirle değil, ihsanı fark etmekle ilişkilendirilmesi neyi gösterir? Gerçek kulluğun kuru bir şekilden ibaret olmayıp sevgi ve şükürle derinleştiğini gösterir.

3-) Zühre'nin yükselip geniş bir mertebeye varması, onun hangi yönünü geliştiriyor; hangi eksikliğini gidermiyor?

Derecesini ve kapsamını geliştiriyor; fakat perdesiz görüş eksikliğini gidermiyor.

4-) Renklerin ve özelliklerin engel sayılması nasıl anlaşılmalıdır?

Kişinin kendi özellikleri ve sınırlı bakışı, hakikati saf hâliyle görmesine mani olan bir filtre gibi çalışır.

5-) Renklerin güneşin aksini gizlemesi, düşünce ve duygu hayatımıza nasıl uygulanabilir?

Kendi arzularımız, alışkanlıklarımız ve sınırlı yorumlarımız hakikati örtebilir; böylece aslı değil, kendi karışımımızı görürüz.

6-) Yeryüzüne dönük yüz ile göğe dönük yüz arasında kurulan karşıtlık, insanın hangi iki meşguliyetini anlatır?

Biri sadece dünyalık kaygılarla oyalanmayı, diğeri ise hakikate yönelmiş kulluğu anlatır.

7-) Çiçek ile insan kalbi arasında hangi benzerlik kuruluyor?

İkisi de kendilerinden bağımsız bir nurun yansımasına mazhar olan birer ayna olarak düşünülüyor.

8-) İnsanın aynalığı bilinçli olsun olmasın sürer denilebilir mi? Metne göre açıklayınız.

Evet; kişi fark etse de etmese de ayna olma vasfı vardır, fakat bunu bilmesi görevini daha doğru yapmasını sağlar.

9-) Şartlar yerine getirilince bulunan "kemal", mutlak bilgi anlamına mı gelir?

Hayır; daha doğru bir yöneliş ve olgunluk anlamına gelir, fakat sınırsız ve tam kuşatıcı bilgi anlamına gelmez.

11sinif 24-soz-p13-yirmidorduncu-soz-ikinci-dal-zuhremisalin-kemal-yolu-ve-nefs-engeli - Set 3 - CEVAPLAR

1-) Bu pasajda insanın Allah'a yönelişinin çıkış noktası olarak hangi durum gösteriliyor?

İnsanın nimet, terbiye ve aydınlatma altında bulunduğunu fark etmesi gösteriliyor.

2-) İnsanın bu iyilikler karşısında gösterdiği tabii tepki hangi iki basamakta anlatılıyor?

Önce sevgi ve saygı oluşuyor; ardından yakınlık kurma ve görme isteği doğuyor.

3-) Buna rağmen neden sevdiği "Güneş"i açıkça göremediği belirtiliyor?

Çünkü kendi yapısındaki yoğunluk, renkler ve özel kayıtlar hakikati örtüyor; araya perdeler giriyor.

4-) Güneşin yüzünü görememek burada hangi bilgi türündeki sınırlılığa işaret eder?

Hakikati doğrudan ve perdesiz kavrayamama sınırlılığine işaret eder.

5-) Berzahların ortaya girmesi hangi sonucu doğuruyor?

Doğrudan görüşü engelliyor ve kişiyi ayrılık hissinden kurtarmıyor.

6-) İnsanın "ayna" olarak nitelenmesi neyi anlatır?

İnsanın görevi, ilahî tecellileri kendinden bilmeden yansıtmak ve onları göstermeye uygun bir konumda olmaktır.

7-) Vazifenin "aynadarlık" olarak bildirilmesi, insana hangi ahlâkî dersi verir?

Güzellik ve nimetleri sahiplenmemeyi, onları verene işaret eden bir kul olmayı öğretir.

8-) Çiçeğin güneşe, güneşin de daha üstün bir nura ayna olması nasıl bir hiyerarşi kuruyor?

Varlıkların kendi başına bağımsız kaynaklar olmadığını, her seviyenin daha yüce bir hakikate işaret ettiğini gösteren bir düzen kuruyor.

9-) Buna rağmen hakikati tam ve çıplak şekilde görememesinin sebebi nedir?

Kendi sıfatları, sınırlı kabiliyeti ve bakış aracının yoğunluğu hakikati olduğu gibi değil, belli bir renk ve kayıt içinde göstermektedir.

11sinif 24-soz-p13-yirmidorduncu-soz-ikinci-dal-zuhremisalin-kemal-yolu-ve-nefs-engeli - Set 4 - CEVAPLAR

1-) Parçada insanın süslenmesi, aydınlatılması ve yetiştirilmesi birlikte anılınca nasıl bir insan tasavvuru ortaya çıkıyor?

Hem maddî hem manevî yönlerden ilahî ikramla geliştirilen, terbiyeye muhtaç bir insan tasavvuru ortaya çıkıyor.

2-) Sevginin “cazibe” olarak anlatılması, manevî yolculuk hakkında ne söyler?

Gerçek ilerleyişin sadece dış baskıyla değil, içten gelen bir çekimle gerçekleştiğini söyler.

3-) Zühre benzetmesinde yükseliş olmasına rağmen eksikliğin sürmesi neyi gösterir?

Sadece derece kazanmak yetmez; aradaki perdeler kalkmadıkça hakikate tam açıklıkla ulaşılamaz.

4-) Zühre’nin “kesif ayna” olması neyi sembolize eder?

Hakikati ışığını azaltarak, karıştırarak ve tam açıklık vermeden yansıtan bir yapıyı sembolize eder.

5-) Ayrılık hissinden kurtulmak için ilk adım neden nefis sevgiden uzaklaşmak olarak veriliyor?

Çünkü insanın asıl perdesi çoğu zaman dış dünya değil, kendi benliğine kapanmış olmasıdır.

6-) Topraktan gelen rızık vurgusu, kulun hangi yanlışını düzeltmeye yöneliktir?

Geçimi yalnız kendi elinde sanma yanlışını düzeltip, asıl vericinin rahmeti olduğunu bildirmeye yöneliktir.

7-) Toprağa dönük yüz ile göğe dönük yüz karşılaştırması hangi iki hayat anlayışını temsil eder?

Biri yalnız geçim ve maddiyat merkezli hayatı, diğeri ise rızık Allah’tan bilerek manevî yönelişi temsil eder.

8-) Maddî güneşin daha üstün bir nurun küçük bir yansıması kabul edilince, insan kalbi için hangi sonuç çıkarılıyor?

İnsan kalbinin de sanıldığından daha büyük ve yüce bir hakikate ayna olabilecek bir mahiyeti olduğu sonucu çıkarılıyor.

9-) Son cümledeki “renk verme”, “suret takma” ve “kayıt altına alma” ifadeleri ortak olarak ne anlatıyor?

İnsanın algısının mutlak hakikati aynen değil, kendi şartlarıyla sınırlanmış biçimde kavradığını anlatıyor.

11sinif 24-soz-p13-yirmidorduncu-soz-ikinci-dal-zuhremisalin-kemal-yolu-ve-nefs-engeli - Set 5 - CEVAPLAR

1-) Parçanın girişinde sözü edilen “Zât-ı Kerim”in insana yaptığı üç temel fiil nelerdir?

İnsanı süslemek, nurlandırmak ve yetiştirmektir.

2-) “Zühre” benzetmesindeki kişiye nasıl bir ilerleyiş tasvir ediliyor?

Başta tek bir çiçek gibi iken gelişe gelişe daha geniş bir dereceye çıkması, sanki bütün çiçekleri temsil eden bir konuma gelmesi anlatılıyor.

3-) Çiçeğin daha kapsamlı bir dereceye yükselmesi, onun eksikliğini tamamen gideriyor mu? Neden?

Gidermiyor; çünkü yapısındaki yoğunluk ve renkli yansımalar, kaynağı doğrudan göstermeye hâlâ engel oluyor.

4-) Çiçeğin küllî bir dereceye yükselmesi ile güneşi görememesi arasındaki zıtlık ne anlatır?

Dıştan ilerleme ile içteki perdelerin kalkmasının farklı şeyler olduğunu anlatır.

5-) Rızık konusunda verilmek istenen güven duygusu nedir?

İnsan, geçimini yalnız kendi çabasıyla sağlıyor zannetmemeli; rahmet kapısından rızıkının geleceğine güvenmelidir.

6-) Yüzünü göğşe çevirmekle anlatılan şey fizikî bir hareketten çok neyi ifade eder?

Kalbin ve bakışın yönünü değiştirerek yüce olana yönelmeyi ifade eder.

7-) Toprağın “rahmet hazinesinin kapısı” olarak anılması neyi düşündürür?

Görünürde sıradan sebepler gibi duran şeylerin, aslında ilahî rahmetin geliş yolları olduğunu düşündürür.

8-) Kişi bu şartları yerine getirirse hangi sonuca ulaşır?

Manevî olgunluğunu bulur ve görevine daha uygun bir hâle gelir.

9-) Metnin sonunda insanın hakikati olduğu gibi göremeyeceğinin belirtilmesi, önceki teşvikleri boşa mı çıkarır?

Hayır; çünkü amaç mutlak kuşatış değil, insanın kendi derecesinde doğru yöneliş ve olgunluğa ulaşmasıdır.

11sinif 24-soz-p13-yirmidorduncu-soz-ikinci-dal-zuhremisalin-kemal-yolu-ve-nefs-engeli - Set 6 - CEVAPLAR

1-) Bu pasajda insanın Allah'a yönelişi korkudan çok hangi temele dayandırılıyor?

İhsanı fark etmekten doğan sevgi ve yakınlık arzusunun dayandırılıyor.

2-) "Muhabbet cazibesiyle sülûk etmek" ifadesi ne anlama gelir?

Kişinin zorlamayla değil, sevginin çekimiyle manevî bir yolculuğa çıkması demektir.

3-) Zühre örneğinde küllî bir mertebeye çıkmak neden yine de yeterli sayılmıyor?

Çünkü nicelikçe büyümek veya kapsam genişletmek, doğrudan ve saf görmeyi kendiliğinden sağlamıyor.

4-) "Hususiyetler perde çekiyor" düşüncesi, bireyselliğe nasıl dengeli bir bakış sunar?

Kişiyi özgü özelliklerin tamamen kötü olmadığını, fakat mutlak hakikati görmede sınır oluşturabileceğini gösterir.

5-) Başını kaldırmak ve yüzünü yukarı çevirmek mecazları hangi manevî değişimi anlatır?

Dünya ve nefis merkezli bakışı bırakıp kalbi daha yüce hakikate yöneltmeyi anlatır.

6-) Bu sorunun çözümü neden önce insanın kendi içine dönük yanlış tavrını düzeltmesine bağlanıyor?

Çünkü dıştaki perdelerden önce, insanın içindeki benlik ve gurur perdeleri kaldırılmadan saf yöneliş mümkün olmuyor.

7-) Rızık geleceğine dair ifade, tevekkül ile çalışmayı nasıl bağdaştırır?

İnsan sebeplere başvurur ama sonucu verenin rahmet olduğunu bilir; güveni kendine değil Allah'a bağlar.

8-) Kemale ermek ile hakikati tam görememek aynı anda nasıl mümkün oluyor?

Kişinin kendi seviyesinde olgunlaşabilir; fakat insan oluşu sebebiyle hakikati yine sınırlı araç ve kabiliyetlerle idrak eder.

9-) Son bölümde insanın algı araçlarının sınırlılığı neden özellikle vurgulanıyor?

Kişinin olgunlaşsa bile kendi idrakini mutlaklaştırmamasın, gördüğünü tam hakikat sanmasın diye vurgulanıyor.